GORE SRCA

VJERSKI TJEDNIK

GODINA VII. ZAGREB, 19. LISTOPADA 1952. BROJ 39

»Spremno je srce moje, Bože, spremno je srce moje: pjevat ću i hvalit Tu Te, slavo moja, sjeluja.«

(Ps 107,2)

(Na Stepenicama današnje sv. Mise.

Blagdan sjenica

(Iv. 7, 11)

Jerusalem slavi svoju svetkovinu radosti. To se opaža odmah kod ulaska u grad. Po ulicama i cestama vide se mnogi veseli hodočasnici. U rukama nose mirtu i palminu grančicu. Posvuda su podignute sjenice od svježega prolistalog drveća: na obroncima brегova, na ulicama, na slobodnim mjestima, dapače i na ravnim krovovima. Ljudi su izašli iz svojih kuća i stanuju u tim sjenicama. Tako to hoće Gospodin, Bog Izraelov: »U te sve dane sve, što se zove Izrael, neka stanuje u sjenicama, na uspomenu potomcima, da sam ja nastanio sinove Izraelove u sjenicama kod njihova oslobođenja iz Egipta«. (3. Moj 23, 42, 43).

U jutro na dan svetkovine prolazila je svečana procesija s glazbom i pjevanjem po hramskom brijegu. Uveče je bila svaka kuća i svako dvorište rasvijetljeno. Četiri velike svjetiljke bacale su ogromno svijetlo iznad grada. U hramu je svirala svečana glazba i oko se nije moglo nagledati do sita lijepa i odmjerena titranja bakalja. Tako je Izrael slavio blagdan sjenica.

Svetkovina je bila zahvalno sjećanje na boravak Izraelaca u pustinji. Bog je tada čuvao Izrael kao sjenicu svoju. Naokolo je bila pustinja, pustoš i strahote. Nigdje zelene travčice ni kapljice vode. Užasna vrućina. Ipak nije ništa manjkalo Izraelu. Kiša od Mane bila je hrana. Pećina im je davala vodu. Nad njegovim boravištem je lebdio oblak i činio sjenu. U šatorima je bilo ugodno, kao u najljepšim kućama. Nikada ne smije Izrael zaboraviti ova Božja dobročinstva. Zato mora svake godine cijeli tjedan slaviti blagdan sjenica.

Svetkovina sjenica je više nego li samo sjećanje. Ona budi veselu nadu u budućnost. Mesija dolazi. On će dati Izraelu novu, pravu Manu. On je pećina, koja daje vodu. On je svijetlo svijeta.

Svečanost je počela. Židovi iščekuju Isusa. Pitaju jedan drugoga: »Hoće li doći?« Oni nisu zaboravili, da je već dva puta uzdigao na noge cijeli Jerusalem o svetkovini Vazma svojim propovijedima i čudesima. Otad svaki dan dolaze nove vijesti o Njemu. Nečuvene se stvari pripovijedaju o Njemu. Zato su svi znatiželjni, da li je taj glasoviti Učitelj iz Nazareta Mesija, za koga se On drži i da li On dolazi Mišljenja su o Njemu podijeljena. Jedni tvrde: »On je dobar čovjek«. Drugi Ga grde: »On je lažac i zavodnik«.

Opaža se, da je u puku istodobno i zlo sjeme posijano, koje je i niklo, a to je nevjera i mržnja.

Tko je raširio to nezdravo sjeme? Vođe Izraelovi, Farizeji i pismoznanci. Već kod prvog nastupa Isusova u Jerusalem, oni su nabrekli od srčžbe, što je On, a da njih nije pitao, istjerao trgovce iz hrama. Kod drugoga posjeta na blagdan Vazma nastupili su s mržnjom proti Njemu, jer je, po njihovu mnijenju, oskvrnuo subotu time, što je na taj dan izliječio kostobolnoga bolesnika na ribnjaku Betesda. Od toga se dana nije ohladila njihova mržnja. Ostala je budna i rasplamsala se u veliku vatru. Ona je prodrla i u Galileju i ondje pokvarila i uništila Isusovo djelovanje. On je u Jerusalemu pomeo i uzbunio glave. I dobri se tako ustrašili, da se nisu usudili ni izgovoriti ime Isusovo. Mržnja je spremala sve, da se Isusa već kod prve pojave odbaci i odstrani. Stoga Isus ne dolazi. Ni prvi, ni drugi, ni treći dan.

Četvrti dan svetkovine stajao je najednom Spasitelj u trijemu hrama i učio narod. To je bilo toliko iznenađenje kao da je iz zemlje nikao. Nema toga učitelja, koga se ne bi smetalo, pa tako je bilo i s Isusom. Jedva je oko sebe sakupio narod i počeo učiti, već su se javili Njegovi protivnici, da Ga smetaju i poremete dobar učinak Njegove nauke. Evanđelista je Ivan u slikama opisao te prizore.

U jednom je kutu među slušateljima nastalo mrmljanje. I naraslo je do bučenja. Farizeji su pozivali sve na okup govoreći prezirno: »Kako može taj Pismo razumjeti, kad ga nije proučio«. Učenje je, po njihovu mišljenju, samo pravo pismoznanaca. Drskost je bez primjera, da Isus iz Nazareta propovijeda, a nije učio njihove škole. Što može Isus naći u tim riječima Pisma! Prema njihovu mora dakle Poslanik Očev, vječni Božji Sin, šutjeti u kući Očevoj, u hramu Božjem samo zato, jer nije dobio patenta — povelje od ljudskih učitelja!

Krist razjašnjava buniteljima u potpunom miru i odlučnosti: »Moja nauka nije moja, nego Onoga, koji me je poslao«. Nije On crpio svoje znanje iz rabinskih škola niti iz vlastitog studija, nego iz mora Božjega svijetla, iz srca Očeva, koji Ga je poslao. On ne navješćuje školsku mudrost svijetu, nego Božju mudrost. I poslije toga prelazi Gospodin u napadaj. On iznosi na svjetlost razlog njihove nevjere i mržnje i reče svojim neprijateljima: »Tko hoće da čini Božju volju, poznat će, je li ova nauka od Boga ili ja sam od sebe govorim«.

Spasitelj hoće kazati: Samo taj pozna, da je moja nauka Božja, tko ozbiljno hoće vršiti Božju volju. Samo uistinu dobar i pobožan čovjek imade jasno oko za božanstvo moje nauke. Tko pak slijedi svoju vlastitu volju i strasti svoga srca, tko nije savjestan, taj ne može spoznati istine mojih riječi. Zato Židovi ne shvaćaju, da je moja nauka od Boga, jer oni ne slušaju Boga nego svoje strasti.

U VALOVIMA ŽIVOTA

Dok za pravom čeznem srećom,
u dubini srca lomi mi se, kida.
Nada mnom šume bure i oluje,
i zadnja zvijezda nestaje mi s vida...

Još škripe pod umornom rukom vesla.
Olovni talas o brod stalno bije.
Prolomili se crni oblaci s neba.
Teška se kiša s lica niz tijelo lije.

Urliče vihor i s munjama se bori,
koje tek na čas pridižu crni zastor smrti;
dok još u duši slabi plamičak gori...
Bori se jedan mladi život i ne da se strti!

700-godišnjica sv. Klare

Izrađena je osnova za proslavu 700. godišnjice smrti sv. Klare, koja je umrla dne 11. kolovoza 1253., pa obljetnica smrti pada na 11. kolovoza 1953. Posebni odbor zasnovao je i izradio točan program proslave, koja imade trajati od 1. siječnja do 31. prosinca 1953. Program je štampan kod Tipografije Porciunkula u Assisi-u. Evo glavnih točaka:

Proslava će započeti 1. siječnja u San Franciscu u Kaliforniji, gdje se nalazi sveučilište sv. Klare, osnovano prije 200 godina od Franjevaca.

Od 15. do 20. ožujka 1953. bit će duhovne vježbe za puk u bazilici sv. Klare u Assisi-u.

Na Cvjetnu nedjelju 19. ožujka bit će u staroj katedrali grada Assisi-a blagoslov i dijeljenje palma na spomen, kako je sv. Klara kao djevojka u istoj /crkvi primila palmu i s njom mir.

Dne 26. travnja bit će »dan bolesnika«. Sazivat će se za bolesnike zaštita one, koja je 29 godina trpjela od bolesti, i koja je u životu tolike izliječila.

Dne 14. svibnja na blagdan Uzašašća: otvorenje nove ceste, koja će spajati Pustinju delle Carceri sa Sv. Benediktom, i pohod iskopinama starog samostana, gdje je sv. Franjo dobio dozvolu da gradi Porciunkulu, te pohod u kaštel Sassorosso, gdje se rodila treća drugarica sv. Klare, sestra Filipa.

Dne 26. svibnja: proslava 700. godišnjice posvete bazilike sv. Franje u Assisi-u.

Dne 12. srpnja: svetkovina hljeba. U refektoriju (blagovaonici) sv. Damjana, gdje je sv. Klara blagoslovila hljeb, blagoslovit će se hljeb i dijeliti sirotinji.

Dne 30. srpnja: prenos tijela sv. Klare u baziliku sv. Marije Anđeoske. Sveto će tijelo pratiti Klarise, te zastupnici talijanskih franjevačkih samostana.

Dne 30. i 31. srpnja i dne 1. kolovoza triduum (trodnevnica) u bazilici sv. Marije Anđeoske u čast svetim ostacima sv. Klare. Dne 2. kolovoza prenijet će se ostaci u baziliku sv. Franje. Dne 4. kolovoza prenijet će se ostaci Svetice iz bazilike sv. Franje natrag u baziliku sv. Klare.

Dne 9. kolovoza: otvorenje izložbe franjevačkog veziva. Na toj će izložbi svojim radovima sudjelovati Klarise i franjevačke sestre.

Dne 11. kolovoza proslava smrti sv. Klare u sv. Damjanu, kamo će biti preneseno njeno tijelo. Bit će noćno bdijenje pred svetim tijelom.

Dne 12. kolovoza prenijet će se tijelo Svetice uz pjevanje starih kantika natrag u crkvu sv. Klare, gdje će biti svečana apoteoza.

Od 9. do 12. kolovoza bit će u Assisi-u nacionalni kongres franjevačkih trećeredaca i hodočašće ženske omladine.

17. rujna, blagdan sv. rana Franjinih: proslava 700. godišnjice kanonizacije sv. Stanislava, biskupa krakovskog u bazilici sv. Franje, gdje je 17. rujna 1253. obavljena po papi Inocenciju IV.

Dne 23. rujna: obljetnica našašća tijela sv. Klare proslavit će se u bazilici sv. Klare.

Dne 4. listopada blagdan sv. Franje, proslava u donjoj bazilici.

Dne 31. prosinca zaključak svete godine u bazilici sv. Klare.

O NAPASTIMA

Napasti su misli, želje, osjećaji i nagnuća, koji nas navlače, da prestupimo zakon Božji, i da tražimo svoje vlastito zadovoljstvo. Radi napasti ne treba da nam se duša plaši ili padne u tjeskobu. Zao neprijatelj naviješta rado rat dvjema vrstama duša: najprije onima, koje istinski služe Bogu, suzbijaju svoje strasti i hrabro kroče putem kreposti i savršenstva, a onda onima, koje žele da se obrate od svoga zlog puta i bace jaram grijeha, pod kojim stenju. Protiv ovih duša pokreće đavao sve svoje snage i nastoji da ih odvrati od ljubavi prema Isusu Kristu. Ti napadaji zloga duha su, kad pravo promotrimo, za nas utješni, jer dokazuju, da stojimo u protimbi s neprijateljem spasenja i da smo se čvrsto oslonili o volju Božju.

Čovjek, koji je od naravi bojažljiv i osjetljive savjesti, ili onaj, kojega je Bog vodio dugo na putu unutarnjeg mira i utjehe, umišlja si, kad mu On pošalje napasti, da se srdi na nj ili da ga je napustio. Ne može vjerovati, da se još Bogu dopada, kad mu srcem bjesne oluje čuvstava, sve protivnih kreposnom životu. Ovakve su misli posljednji pokušaj nečastivoga, da upropasti dušu, koju nije mogao predobiti mamilima na grijeh. Hoće da joj otme pouzdanje u Boga, koje joj daje još snage u borbi.

Čovjek, koji prigiba uho ovakvom šaptanju nečistoga duha, pada u veliku pogrešku. Tko samo nešto ima iskustva u duhovnom životu i u načinu, kako Gospodin vodi duše, ne će se iznenaditi kod navale napasti, koje ima da izdrži. Ta mi znamo već iz Sv. Pisma, da je život čovječji na zemlji neprestana borba, i da stalno moramo biti duhovno oboružani, da se obranimo od unutarnjeg i vanjskog neprijatelja. Naš unutarnji neprijatelj jesu naša vlastita nagnuća, nagoni i strasti, te naše sebeljublje, koje nas s tisuću varki i izlika nastoji zavesti. Vanjski su moć zloga primjera, obzir ljudski, te pakleni neprijatelj, koji se od početka, ljubomoran radi sreće čovjekove, zakleo, da će se protiv nje boriti. Nadalje nas uči Sv. Pismo, da možemo jedino svojom borbom i pobjedom prokrčiti sebi put prema nebu, i da nitko ne će biti okrunjen, tko se pravilno ne bori do smrti.

Sv. Pavao je molio Gospodina, da ga oslobodi napasti, no nije smatrao, da se radi postojanja napasti Bog na njega ljuti. Sveci, koji su bili u pustinji dugo i žestoko napadani od zlog neprijatelja, makar su vršili najstroža pokornička djela, gledali su na napast kao na zgodnu priliku za borbu i za zasluge. Razumjeli su riječi Sv. Pisma: Jer si bio mio Bogu, trebalo je da te iskuša napast. Ovo je prema načelima naše vjere jedino ispravno gledanje na napasti. Tako dakle shvatimo i mi napasti, pa nas one ne će ni smutiti ni oduzeti nam hrabrost.

Napasti dakle nisu nikada znak, da nas je Bog napustio. Nikada ne napušta Bog sasvim čovjeka za cijelog njegova života. Napasti su ponajviše kušnje ili kojiput kazne. Božanska pravda ih upotrebljava kao kaznu za nehaj u služenju Gospodinu, ili kao kaznu za izvjesne slaboće mlakih i preuzetnih duša, te za prirodna nagnuća, koja nam raspolavljaju srce, pola Bogu, pola nama. No bila napast iskušenje ili kazna, moramo je primiti mirno i trajno i vjerno joj se odupirati. Bog je naš nježni Otac, Njegova pravda ide uporedo s blagošću i milosrđem. Nikada ne susteže svoju milost onima, koji Mu se mole i u Nj se pouzdaju. On ne ide za tim, da nas upropasti, nego nas kažnjava samo zato, da nas k Sebi privuče. Zato nitko ne treba da gubi hrabrost, ako je napastovan.

Đavao je napastovao Isusa u pustinji, i tko može kazati, da zato Isus nije bio mio svome Ocu nebeskome. Gospodin je dozvolio to napastovanje, da se iskuša čovječja narav Isusova, a najviše, da nama bude na pouku, da ne ćemo nikad biti bez napasti, kad bez njih nije bio ni sam Isus. Ali se ugledajmo u Njega i u borbi: budimo odlučni i ustrajni, ma kako napast dugo trajala. Na koncu ćemo uz pomoć Božju ipak iznijeti pobjedu

LAŽ

Neki je Američanin jednom uhvaćen u laži svoga osmogodišnjega sina. Uzbuđen je potrčao u kuhinju. Pograbio je kefu za čišćenje posuda zajedno s pijeskom. I s njom je ribao nečista usta svoga sina. Govorio je kod toga: »Tvoja usta hoću da očistim, koja su postala sasvim crna i uprljana«. Da li je to sredstvo uspjelo ili nije, ne zna se, sigurno je to, da je načinilo snažan i trajan utisak na tu mladu dušu.

Lagati t. j. izravno i svijesno govoriti neistinu, to je ono, što općenito ljudi drže ružnim, niskim, nečasnim. Tako misle i oni, koji baš ne drže mnogo do kreposti. Drže to zato, jer redovito u laži leži neki kukavičluk, strašljivost, zloća, nepoštenje ili podcjenjivanje onoga, koga se kuša lažju prevariti. I lažac uvida, ako ga uhvate u laži, da je to sramota. Zato nastoji, da laž prikrije drugom laži. I tako gomila laž na laž, samo da ne bude ustanovljen kao lažac.

Ljubav prema istini smatraju mnogi narodi kao nacionalnu čast. Obično se kaže, da na čast naprednog čovjeka spada istinoljubivost. Englezi se ponajviše diče istinoljubivosti. Kod njih je velika sramota nazvati nekoga lašcem. Dapače ta se riječ kod njih ne smije ni za koga reći. A ispovjednik se mora u ispovjedaonici čuvati, da ne pita nekoga da li je lagao.

Ipak u Sv. Pismu se veli: »Svaki je čovjek lažac«. To bi značilo, da je svaki čovjek više ili manje sklon na tu slabost. Zato moramo taj pojam malo razmotriti i pitati se, što je istina?

Sv. Augustin kaže: »Istina je u sebi zbilja, ono što jest«. Istina je, po našem shvaćanju, slaganje mišljenja i riječi sa zbiljom. Istina po našem uvjerenju, je slaganje naših očitovanja riječima ili znakovima s poznatom istinom: kad mi kažemo, da nešto jest, onda je to tako u zbilji, ili kad mi kažemo da nije, onda u zbilji nije tako.

Istinitost je ljubav prema istini. Ona je krepost, koja teži za tim, da upozna tu istinu posvuda i otvoreno je prizna, i hoće da je dovede do izražaja.

Mi nazivamo čovjeka istinitim, kad se njegove riječi i djela podudaraju, slažu s njegovom nutrinjom. U tom smislu on može biti istinit i istinoljubiv, pa makar nema pravo i njegovo se mišljenje i očitovanje ne pokriva s objektivnom istinom. Mi možemo reći: ne pada kiša, a ipak je međutim počelo kišiti. Ne lažemo, premda ne govorimo zbiljsku istinu, jer ne ćemo da nekoga prevarimo, nego neznamo bolje reći i zato nismo lašci u pravom smislu, premda nije istina, što govorimo.

Mnogo je toga neistinito na nama i u nama, dapače sve je to neistinito što se ne podudara s vječnom istinom. Neistinitost je dakle neispravnost., ona je prema tomu svijesna i skrivljena neistina. Ona ne daje u našem izražavanju pravu istinitu sliku naše nutrinje. Ona ili ne će spoznati istinu ili je ne će priznati. Ona ide zatim, da druge prevari ili i samu sebe. Ona se sebi svida u svojoj taštoj tlapnji. Ne traži istinu, jer joj nije zgodna ili se stidi ili joj ne prija za njezine planove.

Neistinitost je nagnuće i sklonost na neistinu. Ili mi htjeli ili ne htjeli priznati, to je nagnuće više ili manje u svima nama, samo na različiti način, u različitoj jačini. Usprkos kićenja i prikrivanja svojih izjava ova sklonost izvire ipak iz oholosti, temeljnoga našega grijeha. Veće i grubije neistinitosti, kao što su: laž, prevara, pretvaranje, laskanje, hinjenje, prejeravanje i t. d., to su obične družice, koje se nerado pravim imenom nazivaju. Ali sve su one sestre jedne te iste sumnjive obitelji. I tko je njihov otac, nego ili onaj, koji je »otac laži«, »lažac od početka«.

Sve su one u temelju vrste laži i kao takve su grijesi i pogreške, za koje Sv. Pismo kaže: »Lažna su usta odvratna Gospodinu« i »Usta koja lažu, ubijaju dušu«. Sv. Augustin tvrdi i dokazuje, da nema nikakva razloga, da bude laž dopuštena: »Ako netko uopće misli, da imade bilo kakve vrsti laži koja nije grijeh, taj vara, jer se smatra »časnim lašcem i varateljem« drugih.

Naveli smo prije riječi: »Svaki je čovjek lažac« i rekli smo, da postoji u svima nama sklonost na neistinu. Laž je govor upravo protiv unutranjega osvjedočenja s nakanom prevariti. Lagati znači govoriti drugo, nego li se misli: obećavati, što se ne će i ne može izvršiti ili se hoće namjerno pobuditi lažna predodžba u drugom. Tako se može i objektivna istina kazati i pak lagati, ako se nešto govori, što se drži za laž i time se hoće varati. Laži se ocjenjuju prema njihovu povodu zašto su rečene ili prema nakani lašca.

Zloća laži se vidi iz toga, što se lažju vrijeđa istina, šteta nanosi časti i imutku bližnjega i koleba povjerljivost u ljudskom društvu, koja je društvu tako potrebna.

Zvuk zadnje trublje

Priča se o junaku Rolandu, sestriću cara Karla Velikoga, kad se približio smrti, da se obadvjema rukama hvatao za svoje mišice i noge i oči te rekao: »Ja ću opet biti zaogrnut s ovom svojom kožom; s ovim mojim sada slabim, ali onda proslavljenim rukama ja ću ga zagrliti; s ovim mojim sada drhtavim, ali onda proslavljenim nogama, ja ću mu poći ususret; s ovim mojim sada ugaslim, ali onda proslavljenim očima ja ću gledati Boga.« Time je ponovio riječi, što ih je već davno izrekao patnik Job (19, 25 — 27): 'Znam, da moj Otkupitelj živi i ja ću uskrsnuti u najzadnji dan iz zemlje i opet ću ga glavom vidjeti i moje će ga oči gledati, i nitko drugi, ta moja nada počiva u grudima mojim«. I Božanski je Spasitelj potvrdio ove riječi: »Ide čas, u koji će svi, koji su u grobovima čuti glas Sina čovječjega. I izići će, koji su činili dobro, na uskrsnuće života, a koji su činili zlo, na uskrsnuće suda« (Iv. 5, 28 sl.).

Doći će dan, kad će silni zvuk trublje (1 Kor.) zaoriti zemljom, kao što je nekoć odjekivao Salamunovim hramom u Jerusolimu na velike blagdane. Tada će »zakliktati kosti ponižene« (Ps. 50, 10) i »mrtvi će uskrsnuti neraspadljivi« (1 Kor. 15, 25). Poput feniksa, koji je izgorio u pepeo, a onda se opet digao živ iz pepela, poput sjemenke, koja sagnjije u zemlji, ali umirući opet nikne na novi život, poput gusjenice, koja se začahuri te leži čitavu zimu kao mrtva, ali u prolječe ustaje kao leptir te radujući se životu i veseleći se svijetlu lijeta od cvijeta do cvijeta, poput Jairove kćerke, koja je ležala mrtva i na Isusovu riječ nasmiješila se novom životu, poput mladića iz Naima, iz kojeg je bila izašla duša, ali uskrsnu na Isusovu zapovijed, poput Lazara, koji je na poklik božanskoga prijatelja opet oživio te izišao iz groba,, i poput samoga Gospodina, koji je proslavljen izišao iz grobova na novi život. »Ovo raspadljivo treba da se obuče u neraspadljivo, i ovo smrtno, da se obuče u besmrtno« (1 Kor. 15, 53). Kako će se to dogoditi, da ćemo mi primiti isto tijelo, za to se imamo malo starati. Onome, koji nam jamči, da ćemo uistinu jednom uskrsnuti, možemo mirne duše prepustiti i način, kako će to biti. Nekoć je zapitala kraljica Kleopatra, lijepa i smiona, kakva je bila, rabbi Moira: »Hoće li mrtvi uskrsnuti odjeveni ili neodjeveni?« Rabbi je odgovorio: 'Pšenično zrno polažu golo u zemlju, ali ono ustaje s toliko lijepih odijela«. Onaj, koji čini da pšenično zrno postaje vlat, znat će dovesti na svijetlo i sjetvu ljudskih tijelesa.

Čovječja duša i čovječje tijelo tvore jedno prirodno jedinstvo, smrt je neprirodno jedinstvo, smrt je neprirodna rastava; a uskrsnuće opet uspostavlja jedinstvo. I jedinstvo za plaču i kaznu, jer ako je tijelo služilo kao oruđe grijeha, mora i ono biti kažnjeno radi grijeha, ako je tijelo služilo kao oruđe za dobro, mora i ono zauvijek uživati plaču za dobro. Neki stari crkveni pisac kaže: »Kako je tolika dobra djela... učinilo prvenstveno tijelo, dolikuje, da i ono ima s dušom dio u blaženstvu.« Krist će tek tada izvršiti potpuno otkupljenje, kad duša i tijelo budu sasvim oteti vlasti sotone. Krist nije donio polovično već cjelovito otkupljenje. »Po čovjeku dođe smrt, i po čovjeku dođe uskrsnuće od mrtvih« (1 Kor. 15, 21).

Misao, da ćemo grob, u koji ćemo sići da se raspadnemo, jednom neraspadljivi ostaviti, smrti oduzima strah i grobu grozu. Za nas je smrt kao zalaz sunca: spušta se noć, ali poslije toga opet izlazi sjajno sunce. Glasoviti Benjamin Franklin dao je na svoj način izraza nadi u buduće uskrsnuće u grobnom natpisu, što ga je sam napisao prije svoje smrti: »Ovdje počiva tijelo Benjamina Franklina, hrana crvi, poput korica stare knjige, kojoj je poderana sadržina, i kojoj otešе pismo i pozlatu. Ali će se ona opet pojaviti u novom i ljepšem izdanju, popravljena i poboljšana od autora«.

DUŽNOST PRAŠTANJA

Kada bi Stvoritelj nama sudio prema našim grijesima, ne bi bilo više nade u naše spasenje. Kada nam On ne bi praštao, bijeda bi zastrla sve naše vidike. Ali Bog je živo milosrđe, Krist nam je ostavio mogućnosti, da primimo odrješenje, da postanemo Božji. Ali naša je dužnost, da mi praštamo jedni drugima.

Ovo govori priča o kralju i dužniku. Nesretnik ne mogaše platiti dug i gospodar mu oprosti. Ali kada je dužnik onoga čovjeka, kojemu je bilo oprošteno, također zamolio milost u njega, baci ga okrutnik u tamnicu. Milosrdni gospodar odredi tada, da se ovome sudiji bez milosrđa dogodi ono, što je on učinio svome bližnjemu. Ako je njemu bilo oprošteno, i sam je trebao praštati drugome. Ako je on tražio milosrđe, i sam je trebao poznavati milosti.

Dužnost praštanja nije laka. Mnogo se puta hvalimo da smo milosrdni, a pamtimo neprávde, koje su nam nanijeli, osjetljivi smo za sebe, a tvrdi prema drugima. Često smo slični dužniku milosrdnoga kralja. Ali svi mi trebamo milosrđe Božje i sada i poslije smrti. Ne korimo drugoga, ako nismo bolji. Pomažimo jedni drugima, praštajmo bolj, koje smo pretrpjeli.

Tada će utjeha i smirenje sinuti i našem srcu.

U TALIJANSKOM TIROLU ovoga ljeta je bilo upriličeno međunarodno ljetovanje katoličkih skauta. Taborovalo je ukupno 800 mladih talijanskih, austrijskih, njemačkih, belgijskih i švicarskih skauta.

UMJETNOST U CRKVI

Kad je Mojsije uzlazio na brdo Horeb, vidje grm, gdje gori a ne sagorijeva. Začuđen htjede se približiti grmu, ali čuje glas: »Skini obuću, jer je mjesto, na kojemu stojiš, sveto«. Ovo bi trebali imati na pameti umjetnici, koji grade i koji ukrašuju crkve. Crkva je doista mjesto sveto, jer tu na oltaru u svetohraništu prebiva euharistički Bog. Treba skinuti obuću ulazeći u crkvu, t. j. treba odbaciti ljudske osjećaje, ljudsko shvaćanje. Treba obući dušu kršćansku, čistu, punu duboke vjere. Budu li umjetnici činili tako, stvarat će opet velika djela, a naše će crkve biti, kako treba. Umjetnici su u stara vremena stvarali velika djela, jer su radili u skladu sa svećenstvom, jer su ima i pred očima ne samo pravila umjetnosti, nego i liturgiju. Primjer Mojsija moraju imati pred očima ne samo umjetnici, nego i svećenici. U crkvi imadu mjesto samo prave umjetnine.

PODLISTAK

ZVONA SA TRSATA

Pred zoru u oči Velike Gospe stigao je brod, a kako je luka bila puna, zaustavio se kod sidrišta. Na »rabi« — vele mornari.

Noštromo Mikula bio je na palubi, dok je grad još bio osvijetljen električnim žaruljama, kada su se u prvoj slutnji svanuća oštro razabrali na vrh brijega crni obrisi kule staroga grada i zavjetne crkve.

Noštromo Mikula je hodao s rukama na leđima i s lulom u ustima. Kadkad bi zastao i duboko odahnuo. Kao da time želi odbaciti nešto teško, prošlo.

Čekao je svanuće.

Nije morao dugo čekati, jer su se električne svijetla gasila, a zvijezde izbljijedile. Svijetlo, mirno more ležalo je uspavano u Kvarneru. Svanulo je, a stari grad i toranj posivili. U gradu uz more budio se život: čule se trube automobila i drndanje kola.

Kamarijer Fran se popeo na palubu: »Noštromo, vrime je kafe popit«.

»Šubito«. — Još se jednom ogledao na more i brijeg, i sišao u blagovaonu.

Sjeo je u pročelje stola, za kojim je već sjedila posada.

Kamarijer Fran je točio kavu: noštromu, timunjeru Ivi, pa redom.

»Dan, din din, don.

Dan, din, din, don...«.

Kao na zapovijed ostavili su lončiće s kavom i prisluhnuli.

»Dan, din, din, don.

Dan, din, din, don«.

Dan, din, din, don... čuli su se srebrni zvuci zvona. — »Batućaju na Trsatu« rekao je timunjer Ivo i pogledao ispod oka noštroma Mikulu. »Zvoni batućaju, kako vavik na Velu Gospu«, zamišljeno je rekao noštromo.

»Kako nebi batućail, kad je vela fešta« pomislio je kamarijer Fran, ali nije ništa rekao.

Šutjeli su, pili kavu. Noštromo Mikula je pripalio lulu, povukao dva tri dima. »Doma smo. A mogli smo i ne bit. Sriče smo imali, sriče«... promrmljao je.

Imali da. — I kakovu. Mogli smo apiko ići, ko miši se potopit, kako oni engleški tanker od 16.000 ton, koga je pribilo kako fulminant«,' rekao je timunjer.

'A nami nič«, zasjale se oči kamarijeru.

»Il kako oni Holandež, koga je otprlo kako konzervu«. Apiko su ši, apiko svi« nadovezao je timunjer.

»A nama nič«, ponovio je kamarijer.

»Dan, din, din, don«

dan, din. din, don«, dozivala su zvona.

»Batućaju, batućaju,« uzdahnuo je noštromo i spustio glavu.

Ostali su sjediti šutke kod stola. Svi su mislili slično, al se nisu jedan drugom povjeravali. Proživljavali su još jednom oluju, koja ih je zadesila u Biskajskom zaljevu. Očajni strah, dok su svojim očima gledali propast dvaju brodova, a osjećali se nemoćni proti pobješnjelih valova. Tada je, — jest tada, — noštromo Mikula izvadio iz »baulina« sliku Majke Božje Trsatske. Žena mu je uz ostale stvari, malo kao potajno, spremila na put. Staru sliku, koju je sobom nosio na dalekim putovima i otac i djed njegov.

Pali su na koljena pred njome, i zaklinjali Zvijezdu mora, da ih dovede na kraj.

Tada su smirenije čekali svoju sudbinu. I eto, bacao ih more, ali nije progutalo. Došli su kući. — Je li bio slučaj? — Je li pomogla Mati Božja?

A. danas je ovdje fešta na Trsatu. — Bi li trebalo poći? Ili to možda ne bi bilo muški?

'Je, je, neć va ten«, promrmljao je kamarijer Ive.

»Va čen?« upitao je timunjer.

»Znali su već i naši stari za Trsat«.

»Dan, din, din, don.

Dan, din, din, don, opominjala su zvona...

... U okorjelom starom mornaru, noštromu Mikuli budile se uspomene iz djetinjstva.

Vidio je sebe kao dječaka, kako ga mati vodi u polutamnu crkvu, gdje slabo svijetlo voštanice titra po starinskoj slici Majke Božje. »Moli za oca«, govorila mu je, »daleko je, a more je nemirno«. On bi izmolio molitvu, a mati je dugo ostajala klečati prebirući zrna krunice. Stajao bi iza nje neko vrijeme, a tada bi pošao ladom crkve. Naprezao bi oči, da dobro vidi zavjetne slike mornara. Bilo ih je mnogo, a sve su prikazivale slične prizore: noć, uzburkano more, brod prepljuskivan valovima, crne oblake, a jedina svijetla točka na nebu: lik Marijin s Djetetom. — Zvijezda mora.

U djetinjoj mašti dočarao je doživljaj: brod se utapija u valovima, a Mati Božja dolazi, spašava i pokazuje put na kraj. Tada mu je srce jače zakucalo, živo je željo, da i on bude mornar, da doživi strašnu buru na moru, iz koje će ga izvesti Mati Božja Trsatska.

Da li ju je ovaj put doista tako doživio?

Timunjer Ive je prekinuo šutnju: 'Koga gre na kraj po provišta«

Javio se kamarijer i dva mornara da hodu s kogom.

»A ča ćemo i mi na brodu? — Homo na kraj« mislili su mornari, koji su bili toga jutra u službi. Noštromo im se priključio.

U gradu je bilo živo. S brodova se iskrcavao svijet, od kolodvora dolazile povorke i polazili k Rječini.

»Aj me, koliki narod gre!« čudili se mornari.

»Gledaj one s bandijerom!« upozorio je kamarijer.

»A oni tamo kako da su iz Bosne«, rekao je noštromo.

Došli su tako usred grada, a kod stare ure su se razišli. Svaki je pošao svojim putem, ali kada je »batućalo« po treći puta na 'Misu Kantana«, našli su se svi na Trsatu, pred bazilikom Zvijezde mora.

Baš, kao da su se dogovorili!

XX. NEDJELJA PO DUHOVIMA

19. listopada 1952.

Današnje sv. Evanđelje pripovijeda (Ivan 4,46-53), kako je Isus izdaleka ozdravio u Kafarnaumu mladića, koji je ležao na samrti od upale pluća, a bio je sin kraljevskog činovnika. Činovnik otac išao je iz Kafarnauma daleko k Isusu i zamolio ga, da dođe i da mu izliječi sina. Isus se potuži na nevjeru ljudi: svi hoće da vide čudesa. Tada otac požuri molbom, da ne bi sin umro. Isus mu na to reče: Idi, tvoj sin živi! I kad dođe kući, nađe sina zdrava, i rekoše mu, da ga je groznica pustila točno u onaj sat, kad je Isus rekao: Sin tvoj živi. I povjerova on i sva kuća njegova.

1. Zamoli Ga, da sađe i izliječi mu sina, koji je na umoru. Situacija je ova: Sin leži na umoru. Otac je već sve moguće pokušao, ali uzalud, sin će mu možda za koji sat umrijeti. Nato mu netko kaže, da Isus, prorok i čudotvorac obilazi po zemlji i da liječi. I otac je nešto o tom čuo, ali nije puno mario. Ima tih šarlatana i čarobnjaka vazdan. Svi kažu, da mogu sve, a kad tamo svi su varalice. No sinu je sve gore i gore. Uto netko dojavi, da je prorok došao iz Judeje u Galileju, a u kućani navalili na oca, da ide po Njega. Otac se dade za ljubav života sinova nagovoriti i ode. Išao je dati hoda i napokon Ga našao i zamolio Ga, da dođe. Mislio je, ako ne može izliječiti, ne će ni škoditi, a ako sina ozdravi, tko sretniji od njega.

Ne vjerujete, ako ne vidite znaka i čudesa. Isus ga je prozreo i vidio, da taj čovjek nema vjere. Došao je ukor Isusov, ali u brizi i boli nije se na nj osvrnuo, nego očajnički nastavlja: Gospodine, siđi prije, nego mi umre sin. Isus je vidio, da se sa čovjekom takva raspoloženja ne može raspravljati. On misli da je raspravljanje gubitak vremena, i da je velika pogibao u otezanju, pa požuruje, a ne zna da govori s Bogom, koji nikamo ne zakašnjava, koji je spor, ali dostižan. I sada Isus čini ozdravljenje na neobičan način, koji će čovjeka uvjeriti ječe, nego da vidi čudo na svoje oči.

3. Isus mu reče: Idi, sin tvoj živi. Čovjek je u tim riječima osjetio, da se sada zbilo čudo, ako je uopće ovaj pred njim prorok. Nije Isusa dalje molio da dođe, nego je otišao. Bio je veoma radoznao, da li je istina, što je Isus rekao. Još nije baš sasvim vjerovao, ali bi mogło i biti. Jer taj Isus je i na njega učinio silan dojam. To nije običan čovjek, nešto struji iz Njega veoma snažno. Isusova riječ: Idi, bila mu je uvjerljiva zapovijed i on nije više mogao da Ga ponovno zamoli, da dođe. I jurio je doma i drugi dan stigao i našao sina živa i zdrava.

4. I povjerova on i sva kuća njegova. Sretni otac dao je najprije oduška svojoj očinskoj ljubavi, a tada se u njemu raspriš svaka sumnja u moć i proročku misiju Isusovu. Kad je saznao od ukućana, da je sina jučer u 7 sati pustila groznica, a to je bila baš ona ura, kad mu je Isus rekao: Idi, sin tvoj živi, tada je i on i sva kuća njegova postala oduševljeni pristaša Isusov. I nitko Ga više nije mogao pokolebati u vjeri.

Imajmo neograničeno povjerenje u dobrotu, ljubav i svemogućnost Božju!

Blažena Majka Aliks i naša Gospa

Ne može se govoriti o Majci Aliks, a da se na istaknu posebni žar Njezine pobožnosti prema presvetoj Majci Božjoj. Uzvišeno je Marijino mjesto u kršćanstvu. Aliks Joj je dala isto mjesto u svom srcu.

Na svim važnijim raskršćima Njezina životnog puta našli smo Našu Gospu. Gospodin Ju je već na početku redovničkog života poučio, koliko ljubi duše, koje Mu dolaze po Njegovoj Majci. Koliko nježnosti i poniznosti!

Voljela je govoriti o prečistoj Djevici, o Njezinoj veličini i o Njezinim krepostima. Posebnom je ljubavlju prikazivala Presvetom Trojstvu psalme »Lauda«, kao zahvalu za velike milosti, iskazane duši Marije. Premda je častila sve Marijine blagdane, posebnu pobožnost je iskazivala Njezinu Bezgrešnom Začeću.

Nastojala je, da postulantice izaberu jedan Gospin blagdan za dan ulaska u samostan, ako je to bilo moguće bez velikog zakašnjenja, Također, da se oblačenje i zavjeti obave na spomenute blagdane. Željela je , da se ne poduzme ni jedan posao, bilo kako neznatan, a da se to prvo ne saopći Mariji i Njoj žarko ne preporuči.

Rado je tješila i podizala duše te ih slala Mariji, govoreći: »To je vaša dobra Majka, idite Joj s pouzdanjem, jer ako Joj želite vjerno služiti, ispunit će Vam, što molite.«

Majka Aliks, je u općenju s Gospom dostigla onu duboku jednostavnost, koju je toliko preporučivala dušama. Govorila je, da je to »jedno od velikih raspoloženja, koje Bog zahtijeva, da se On potpuno saopći«. Te duše postaju slične maloj djeci. Izgleda, da u njima njihovo »ja« lakše uzmiče pred Duhom Svetim.

Majka Aliks se je tog ljudskog ja odrekla u tolikom stupnju, da ono više nije dolazilo do izražaja. Kao osnovetelica i poglavarica, klevetana i slavljena, osnivavajući velike samostane ili skrivena u maloj školi nekog sela, pjevajući na koru »laude«, ili nagnuta nad početnicom djevojčice, ona je poznavala samo jedno: »Isusa, i to Isusa Raspetoga«. Duša je Majke Aliks bila jednostavna, jer je bila sjedinjena s Bogom.

Ova Ju je jednostavnost činila čudesno vedrom u suprotvištinama. Majka Angelika kaže: »Čovjek bi pomislio, gledajući njezino lice, da je ništa ne žalosti«. Ista mirnoća i u đavolskim napadajima, koji su je mučili. Ni traga nekoj divljoj zategnutosti, gorčini i ukočenosti, samo mir i prepuštanje. »U njezinu srcu nije bilo više ničega što bi se protivilo«.

Aliks piše: »Kada više nisam mogla izdržati, obratila sam se prečistoj Djevici, Majci žalosnih, jer sam se stavila pod Njezinu zaštitu, moleći je, da mi isprosi zasluge svoga Sina, da operem svoju dušu i ukrasim je Njegovom Milošću«.

Nestajanje ovog ljudskog ja, temelj je njezina utjecaja kao odgojiteljice. Što je najvažnije kod pristupanja dječjoj duši? Žena ne mora biti veoma odlična, ali mora biti ona, koja će nestati, da bi Bog mogao proći. Ako se ovo bitno provede, sve će biti dobro. Sve će biti promašeno, ako ovo načelo bude zlo upotrebljeno.

Ova će se jednostavnost pridružiti odlici, koju smo kao najznačajniju upoznali u duši Majke Aliks: to je njezina šutnja. Obje sačinjavaju ono nestajanje pred jedinom Prisutnosti, a nalaze se često kao originalni pečat u dušama, koje su razumjele i koje žive od milosnog majčinstva Marije. Sve kreposti Majke Aliks nalazimo sadržane u njezinoj pobožnosti prema prečisto, Djevici.

Sv. Grignon de Monfort kaže: »Kad je Marija pustila korijenje u jednoj duši, to će proizvesti čudesa Milosti, jer djeluje s Duhom Svetim, jedinim Prosvjetiteljem. Od Utjelovljenja Vječne Riječi, tajne se ljudskog života odvijaju u dušama uvijek po istom zakonu: »Začet po Duhu Svetom, roden od Marije Djevice«.

Isti Svetac nastavlja: »Bog Duh Sveti želi izgraditi po Mariji i u Mariji svoje odabranike. I zato joj govori: »In electis meis mitte radices«. Moja ljubljena, moja zaručnice, pusti korijenje svih kreposti u moje odabranike. Toliko si mi se svidjela, dok si živjela na zemlji, cvjetajući najuzvišenijim krepostima, da Te želim naći na zemlji, ali Te imati i dalje u nebu. Ožiri se radi toga u mojim odabranicima, da gledam u njima sa zadovoljstvom korijenje Tvoje nepobjedive vjere, Tvoje duboke poniznosti, sveopćeg mrtvenja, uzvišene molitve, žarke ljubavi, čvrste nade i svih Tvojih kreposti. Ti si uvijek moja zaručnica tako vjerna, čista i plodna. Neka mi Tvoja vjera dade vjernih duša, Tvoja čistoća djevica, a Tvoja plodnost neka mi izgradi hramove odabranika«.

Ove riječi divno opisuju rad Milosti u duši Majke Aliks.

IZ PISMA SV. OCA

KATOLIČKIM ŽENAMA NJEMAČKE

Koncem srpnja o. g. držala se u Bonnu u Njemačkoj 13. glavna skupština katoličkih žena Njemačke. Tom je zgodom sv. Otac upravio dr. Gerti Krabbel, predsjednici organizacije, ručno pismo, iz kojega vadimo ove misli: »Vaš savez navršuje 50. godišnjicu svog postojanja. Kroz to vrijeme se u ženskom pokretu mnogo toga izmijenilo. Ciljevi, koje je Vaš ženski pokret imao početkom stoljeća, koji su tada bili novi i koji su se nekima činili presmioni, davno su postignuti. Žene su ušle u sva zvanja i u sve položaje javnog života. To je išlo brže, nego li se katolički ženski pokret mogao prilagoditi novim prilikama.

Sada valja stečena prava i preuzete dužnosti prilagoditi dužnostima, što ih priroda i objava nameće ženama. Prema tome valja žene dalje izobražavati, dati im socijalno i vjersko školovanje.

Ako se prije 50 godina išlo za tim, da se katoličku ženu, kao i ženu uopće, uvede u javne službe i položaje, to je danas Vaša zadaća ženu zaštititi i učvrstiti, da u novim prilikama ne izgubi svoju osobnu čast kao žena i kao kršćanka. Istina, katolički ženski pokret imao je i prije zadaću, da oblikuje ženu u savršenu ličnost i u potpunu kršćanku. No danas ima ova zadaća, kako se nama čini, biti prva i glavna.

Danas se sve kao urotilo, da čovjeku i kršćaninu otešča čuvanje osobne časti. Tehnika, propaganda tiskom, radijem i filmom ne daju čovjeku, da se smiri i da uđe u se. Stvara se tip čovjeka, koji ne podnosi, da bude jednu jedinu uru sam sa sobom i s Bogom. Industrijalizacija, koja čovjeka izručuje stroju i pogonu, hoće da se nametne i agrikulturi. Društveni je život obilježen mnogostranom ovisnošću pojedinca i pojedinih obitelji od javne ruke socijalne kontrole, od raznih organizacija i centrala. Velegradski život kao da sve sjlovitije nameće svoj oblik ljudima: pojedinca nestaje u masi.

Tragika ovog razvoja leži u tom, da se sve to dogada u čas, kad materijalistički nazor svijeta svijesno ruši osobnost, pa hoće pojedinca učiniti pukim dijelom mase. Nije potrebno posebno naglašavati, da ovaj razvoj u masovno bitisanje loše djeluje na ženski svijet i na žensku dušu. Vi ste posljednjih 20 godina doživjeli teških iskustva. Međutim možda je ono proživljeno tek generalni pokus za teža iskustva. Radi se o časti žene, djevojke, onih neudatih, kao i onih udatih, koje su majke i supruge. Radi se o kršćanskom braku, o obitelji, o bračnoj vjernosti, o djetetu i odgoju djece. Sva ova sveta područja pretrpješe u posljednje doba takvih neprijateljskih napadaja, kako to povijest Crkve još nije zabilježila.

Danas znači: sve uložiti u to, da se pojedinci odgoje u kršćanske ličnosti, koje će i same za sebe biti vjerne Bogu i njegovim zakonima u nravnom i svrhunaravnom redu. To vrijedi i za Vaš savez. Mi gajimo nadu, da će članice Vašeg saveza i u unutarnjoj politici vaše zemlje zastupati i braniti katolička načela o braku, o pravu roditelja na djecu, o školama i socijalnom radu. Katoličke žene moraju biti spremne ploviti i protiv vode, ako treba, moraju biti spremne i na žrtve, gdje zakon Božji i savjest to traže.«

PAPIN DAN

U REPUBLICI PARAGUAY

Ovogodišnji Papin dan slavio se u svim gradovima republike Paraguay. U danima prije Petrova i Pavlova organizirala je katolička akcija predavanja i radio emisije, kojima je bio predmet rimski Pontifikat. U predvečerje blagdana uprilačena je u katedrali glavnog grada i u svim župnim crkvama Paraguaya ura klanjanja s molitvama prema nakani svetoga Oca. Na sam blagdan bila je vladina palača okićena zastavama, a tako i sve kuće diplomata. U katedrali je služio pontifikalnu Misu apostolski nuncij Federico Lunardi, dok je domaći nadbiskup Msgr Annibale Mena Porta iz Asunciona otpjevao »Te Deum«. Svečanosti su pribivali predsjednik republike s članovima vlade, građanske i vojničke oblasti, kao i cio diplomatski zbor. Poslije toga se u velikom kazalištu Teatro Granadas održala akademija, kojoj su pribivale državne i crkvene vlasti, te oko 1500 vjernika. Govornici su uznosili rimski Pontifikat i sadanjeg papu Pija XII.

U COSTARICI

I u ovoj se republici proslavio Papin dan velebnim načinom. U župnim crkvama, katoličkim zavodima i udruženjima mnogo se molilo za sv. Oca, pa su se ćelale ure klanjanja po nakani sv. Oca. Glavne svečanosti obavile su se u katedrali prijestolnice San José. Poslije podne bilo je primanje u nuncijaturi. Ovamo je došao sam predsjednik republike i ministar vanjskih posala, te cio diplomatski zbor. Na primanje je došao i novo izabrani predsjednik susjedne republike Panama, pukovnik Remon sa svojom pratnjom, u kojoj je bio ministar vanjskih poslova i predsjednik panamskog parlamenta, koji su se tada deslij u San José-u. I štampa je popratila Papin dan sa simpatijama. Vladin organ »El Diario de Costa Rica« donio je članak pod naslovom: »Osnovi katoličke Crkve i ugled Kristova namjesnika«, gdje se uzvisuje ličnost sadanjeg Pape kao »središte najuzvišenijeg ideala«.

U BRAZILIJI

I u Braziliji je proslavljen Papin dan na najsvečaniji način, i to u nedjelju poslije Petrova i Pavlova. Službena proslava obavila se u Rio de Janeiru dne 13. srpnja, jer su joj tada mogli pribivati i biskupi, koji su na samo Petrovo bili na euharističkom kongresu u Amazzoniji. U glavnom državnom kazalištu priređena je svečana akademija, kojoj je prisustvovalo 12 biskupa, zastupnici državne vlasti i diplomatski zbor. Muzički dio akademije ispunila je kantata »Naša Gospa od slave«, što ju je prigodom proklamacije dogme o Marijinu Uznesenju na nebo skladao Maestro Maksimilijan Hellman. Kantatu je izvela škola »José Mauricio« pod vodstvom samog auktora. Na akademiji je govorio parlamentarni zastupnik Arruda Camara. Akademiju je završio svojim krasnim govorom Msgr Chiario, apostolski nuncij Brazilije. Ocrtavši važnost i veličinu rimskog pontifikata prešao je govornik, da crta samu ličnost sadanjega Pape. Među inim je rekao: »Posred atmosfere, pune mržnje i krvi, u vremenu kad se ruše ustanove, koje su se smatrale vječnima, prolazi on, papa Pijo XII., sipajući blago svoje inteligencije i svoga srca. Sipa blago svoga uma, a svijet sluša njegov nježan, ali muževan glas, koji kazuje put k pravomu preporodu čovječanstva. Sipa blago svoga srca, a valovi njegove dobrote dopiru do kraja zemlje. Papa Pijo XII. pokazuje svijetu, da je Rim još uvijek Praeses caritatis kako je bio u vrijeme sv. Ireneja.« — Jednakim oduševljenjem proslavljen je Papin dan po svim župama Brazilije.

»PAX ROMANA«. Od 17. kolovoza do 1. rujna održan je u Kanadi XXII. kongres Međunarednog udruženja katoličkih studenata »Pax Romana«. Kongres se je održavao u nekoliko kanadskih gradova i to od 17. do 24. VIII. u Torontu, 25. VIII. u Ottawi, od 26. do 30. VIII. u Montrealu i 31. VIII. te 1. IX. u Quebec-u. Kongresu je prisustvovalo oko 800 stranih delegata, među njima i jedan Japanac. Provincija Quebec votirala je 10.000 kanadskih dolara kao pomoć organizatorima ovoga kongresa.

MOŽE LI T. ZV. »LAJIČKA ŠKOLA« NAKNADITI VJERU?

Mnogi kažu, da temeljita školska naobrazba može nadoknaditi vjeru. Dobiju li djeca u t. zv. lajičkoj školi dobru obuku, ne trebaju vjerske obuke, da postanu dobri građani.

Na to odgovaramo: Povijest je najbolja učiteljica života. Bilo je zemalja, gdje su istisnuli vjeru iz škole i gdje su uveli takozvani lajički moral. Pa što kaže iskustvo? Što kaže povijest? Plod takovih škola je generacija mladih zločinaca.

Bonjean, sudac sienskog tribunala, piše: »Francuska ide ususret svojoj propasti. Glavna krivnja za to je bezvjerska obuka«.

Pariški sudac Gaillot je rekao: »Lajičke škole doživjele su sramotan bankrot. Kad je kod mladeži nestalo vjerskog ideala, nestalo je svakog ideala«.

Protestant Buisson, koji se kroz 20 godina borio za bezvjersku školu, morao je konačno priznati? »Posljedica bezvjerskih škola je opći čudoredni bankrot«.

Kriminalistika i statistika mladenačkih zločinaca najbolje dokazuju, da škola sama po sebi nikako ne može nadoknaditi vjeru. Bez vjere nema zdravoga i trajnoga čudoređa.

APOSTOLSKI DELEGAT NA ŠKOTSKIM OTOCIMA. Msgr Guglielmo Godfrey, apostolski delegat za Englesku, odlučio je, da pohodi i otoke, koji se nalaze na zapadu od Škotske. Vjernici su ga posvuda primali s najvećim oduševljenjem kao zastupnika sv. Oca Pape. Dolazili su i iz udaljenih krajeva da mogu pozdraviti Papina izaslanika. Jedna starica od 81 godine imenom Flora Mac Millan, pješačila je 40 km, da dođe iz Benbecule u Lachboisdale (South Uist), da se pokloni Papinu izaslaniku. Msgr Godfrey obišao je sve župe u biskupiji Argull i biskupiji The Isles. U svim crkvama govorio je puku uzniosći vrijednost vjere i slavu Crkve te poticući vjernike, da ustrajū u odanosti prema Svetoj Stolici. Stanovništvo na argilskim i hebridskim otocima je u glavnom katoličko. Kuda je delegat prolazio, bile su istaknute papinske zastave.

U VELIKOM SJEMENIŠTU RIJELIH OTACA u Africi sprema se za svečeničko zvanje 374 bogoslova.

ZEMLJA
i nebeska panorama

Tekovine su astronomije velike, korisne i privlačive, svakoga zanimaju te nije potrebno naročito poticati pažnju da bi se pobudio interes za nebeske pojave, zbivanja i otkrića. Već je **Seneka** kazao: »Da se zvijezde«, mjesto što sjaju uvijek nad našim glavama, mogu vidjeti samo s jedne točke zemaljske kugle, ljudi ne bi prestali u hrpama onamo putovati, da motre nebo i da se dive čudesima neba.«

Ali koliko god nebeske pojave bile privlačive, ma koliko postojala želja biti upućen u predmet astronomije i ma koliki bio užitak u upoznavanju ove eksaktne (točne) nauke, postoje neke zapreke, koje otešćavaju upoznavanje neba i koje čine da mnogi prijatelji neba sustaju i vraćaju se s puta upoznavanja nebeskih pojava i uzvišenih prizora, što ih pokazuje priroda u svom najvećem veličanstvu — u neizmjernom svemiru.

Glavna je zapreka da nebeski svod nad glavom nije mirna slika, koju bismo mogli stalno proučavati, upoznati njezine zanimljivosti i onda kod svakog promatranja uočiti odjednom sve ljepote i u njima uživati. Izgled neba zavisi od više raznih faktora: od mjesta motrenja na Zemlji, od dnevnog i godišnjeg kruženja Zemlje, pa vlastitog gibanja ostalih članova Sunčeva sustava. Sve se neprestano kreće, pak se kod toga treba snaći, treba ta kretanja shvatiti, da možemo spoznati pravu istinu, da nam te pojave u bliskom svemiru ne priječe razumijevanje dalekog svemira: zvjezdanog sustava, u kojemu se nalazimo, i cijelog poznatog svemira.

Za upoznavanje nebeske panorame najvažnije je uočiti položaj nebeske kugle, naročito položaj nebeskih polova i nebeskoga ekvatora. Da to shvatimo, najbolje je kao polaznu točku uzeti mjesto na zemaljskom ekvatoru. Promatrač koji stoji na tom mjestu, vidi okomitu nebesku sferu, to znači da mu se nebeski ekvator od istočne do zapadne točke horizonta uzdiže okomito nad glavom i ekvator mu prolazi u zenitu, točno nad glavom. Sjeverni nebeski pol, odnosno Polarna zvijezda nalazi se točno u sjevernoj točki horizonta, a južni nebeski pol točno u južnoj točki horizonta. Sva zvijezđa, kao i Sunce, Mjesec i planeti izlaze okomito i kreću se usporedno s nebeskim ekvatorom. Ako od mjesta zemaljskog ekvatora putujemo prema sjeveru, onda će se promatraču nebeski ekvator nagibati prema jugu, a Polarna zvijezda uzlaziti nad horizont.

Za koliko se stupanja promatrač nalazi sjeverno od ekvatora t. j. kolika je sjeverna geografska širina, toliko će se stupanja nagnuti nebeski ekvator prema jugu i toliko će stupanja Polarna zvijezda biti nad sjevernom točkom horizonta. Naši se krajevi u Jugoslaviji prostiru od 41. stupnja do 46 1/2 stupanja sjeverne širine, pak im je stoga za toliko stupanja nebeski ekvator nagnut od zenita prema jugu i tolika je visina pola. Zagreb se n. pr. nalazi na skoro 46 stupnju sjeverne širine, pak mu je isto toliko nebeski ekvator nagnut od zenita prema jugu, u istoj tolikoj visini vidi Polarnu zvijezdu nad horizontom. U istoj kosini opisuju svoje dnevne krugove sva nebeska tjelesa: zvijezđa, Sunce, Mjesec i planeti.

Ako promatrač putuje dalje prema sjeveru, vidi, kako se Polarnica sve više izdiže, a nebeski ekvator približava horizontu, dok na samom sjevernom polu zemlje Polarna zvijezda stoji točno u zenitu, a nebeski ekvator leži potpuno u ravnini horizonta. Prema tome na sjevernom polu sva nebeska tjelesa kruže usporedo s horizontom. Zato tu traje dan pol godine, jer se Sunce toliko vremena nalazi na sjevernoj nebeskoj polutki, a zatim i noć traje pol godine, jer se Sunce nalazi pod horizontom, (na južnoj nebeskoj polutki.) Putujemo li od zemaljskog ekvatora **na jug**, opazit ćemo iste pojave, kao kod putovanja na sjever, samo što se sada izdiže nad horizont južni pol nebe a nebeski se ekvator nagiba prema sjevernoj strani.

Prvog dana ljeta Sunce se nalazi 23 1/2 stupnja sjeverno od ekvatora. Sunce je tada u Zagrebu udaljeno od zenita samo 22 1/2 stupnja i tad je najduži dan. Kako tada stoji Sunce našem antipodu, na protivnoj strani zemaljske kugle, na 46. stupnju južne geografske širine? Njemu je ekvator nagnut 46 stupanja prema sjeveru, a Sunce je još sjevernije 23 1/2 stupnja. To znači da mu Sunce kulminira samo 20 1/2 stupnja nad horizontom. Prema tome njemu je tada najkraći zimski dan. Na južnoj polutki, gdje je ekvator nagnut prema sjeveru Sunce izlazi promatraču na desnoj strani a zapada na lijevoj, dok nama, gdje je ekvator nagnut prema jugu Sunce izlazi na lijevoj strani, a zapada na desnoj.

Važno je uočiti, da se sva nebeska tjelesa na svom dnevnom putu kreću po stazama koje su **paralelne** (usporedne) s ravninom nebeskog ekvatora. Odatle proizlazi, da ako nebeski ekvator stoji **okomito** nad horizontom, a to je u mjestima, koja se nalaze na ekvatorskom pojasu Zemlje, onda i nebeska tjelesa uzlaze i silaze okomito. Putujemo li od ekvatora na sjever, znamo da će se nebeski ekvator nagibati **koso** prema južnom horizontu. Ako je nebeski ekvator koso položen spram južne strane horizonta, kao kod nas, onda se i nebeska tjelesa gibaju u kosim stazama, od istoka na zapad — od lijeva na desno. Na južnoj polutki Zemlje ekvator je koso položen spram sjeverne strane horizonta, pa stoga tamo sva nebeska tjelesa kruže u kosim stazama nagnutim prema sjeveru. Kad smo okrenuti prema sjeveru, onda nam je istok na desnoj, a zapad na lijevoj strani, pa stoga **na južnoj polutki nebeska tjelesa kreću od desna na lijevo.**

Ako nebeski ekvator napokon stoji usporedno s horizontom, kao što je slučaj **na polovima** Zemlje, onda i dnevna gibanja nebeskih tjelesa teku u usporednim stazama s horizontom: na sjevernom polu od lijeva na desno, a na južnom polu od desna na lijevo.

Iz svega toga proizlazi, da je nebeska panorama, dužina dana i noći i godišnja doba u raznim mjestima na Zemlji ovisna jedino od **položaja nebeskog ekvatora** spram ravnine horizonta ili drugim riječima ovisna su o geografskoj širini mjesta na Zemlji. Znači, da je nebeski ekvator, najveći krug jednako udaljen od polova, mjerilo za određivanje nebeske panorame, kruženja nebeskih tjelesa: zvijezđa, Sunca, Mjeseca i planeta.

Iz katoličkog svijeta

50. GODIŠNJICA KALDEJSKOG BISKUPA. U srpnju o. g. proslavio je 50 godišnjicu svog biskupskog ređenja kaldejski nadbiskup Msgr Stjepan Dibri u Kerkuku. Dan njegove proslave bio je dan radosti ne samo za biskupiju Kerkuk, nego i za sve biskupije kaldejskog obreda. Taj dan dođoše u Kerkuk brojni odlučnici i zastupnici raznih vjerskih udruženja. Katedrala u Kerkuku bijaše puna vjernog naroda. Za vrijeme pontifikala, iza Evanđelja, čitalo se vlastoručno pismo sv. Oca Pape, koji je spomenuo zasluge svečarove, te mu podijelio papinski blagoslov. Grad Kerkuk se nalazi sjeverno od Bagdada. Nastanjen je Kurdima, ali trećina žitelja jesu kršćanski Kaldejci. — Značajno je, da su na ovu proslavu došli i nesjedinjeni Nestorijanci, pa i muslimani.

KATOLIČKI RADIO U HOLANDIJI. Iz godišnjeg izvještaja za g. 1951. doznajemo, da je katolički radio »KRO« u Holandiji posvětio 13.36% vremena ukupnih transmisija isključivo vjerskim predmetima, prenosu liturgičkih čina, propovijedi i sl. Ukupno je taj radio prenosio 2.705 ura. Broj ukupnih pretplatnika toga katoličkog radija iznosi 312.639.

PROŠLOGA SRPNJA švicarski katolički episkopat je održao svoju konferenciju pod predsjedništvom msgra. Jelmini, apostolskog administratora luganske biskupije. S konferencije biskupi su izdali poslanicu na svoje vjernike, u kojoj ih pozivaju, da jasnoćom i čvrstočom u načelima vode borbu za jedinstvo u zajedničkom naporu za uspostavu mira.

HODOČAŠĆE AVIJATIČARA U LURD. Više od 5.000 avijatičara hodočastilo je ove godine u Lurd. Zastupani su bili građanski i vojnički avijatičari iz osam država: Italije, Belgije, Holandije, Španjolske, Velike Britanije, Francuske i Sjedinjenih država. Svetu Misu u bazilici služio je avijatičarima Andrè Leclerc, pomoćni biskup pariški. Tehnički vođa hodočašća bio je kanonik Houdayer, glavar dušobrižnika francuske avijacije. Hodočašću je pribivao general Venot u zastupanju, generala Loucheresa, glavnog komandanta francuske avijacije. Kanonik Boone, vrhovni vojni dušobrižnik belgijski, služio je Misu zadušnicu za sve pale građanske i vojničke avijatičare.

MAJKA BOŽJA OD GUADALUPE. Za katolički život u Meksiku od velikog je zamašaja hodočašće, koje se svake godine održaje u biskupiji Queretaro glasovitoj Majci Božjoj od Guadalupe. Neka hodočašća su sastavljena samo od muškaraca. Ove godine je jedno ovakvo hodočašće samih muškaraca brojilo 6.000. To se hodočašće obavlja pješke. Jedni idu onamo, da izvrše zavjet, drugi da steknu milosti. Guadalupe je katolička žila kucavica za Meksiko, kako je za nas Marija Bistrica.

POKRET ZA SVEČENIČKI PODMLADAK U BOLIVIJI. Budući da se u Boliviji opaža nestašica svećenstva, jer jedan svećenik dolazi na 7.450 žitelja, to se u zemlji započela akcija, kako bi se povećao broj svećeničkih zvanja. Apostolski nuncij u Boliviji Msgr Segio Pignedoli imenovao je odbor, kome je povjerena briga za tu potrebnu akciju.

KONGRES ZA CRKVENU ZNANOST I UMJETNOST U ARGENTINI. Ove godine održat će se u Buenos Airesu sveamerikanski kongres za crkvenu znanost i umjetnost. Zastupana će biti historija, arheologija, crkveno slikarstvo i kiparstvo. Znanstvene radnje mogu biti predane odboru u ovim jezicima: latinskom, španjolskom, francuskom, engleskom i portugalskom. U odboru, koji će primati i ocjenjivati rادnje, nalaze se stručnjaci svjetovnjaci i svećenici. Sastavljeni su i pododbori za svetu umjetnost, svetu glazbu, numizmatiku i filateliju.

MELKITSKI PATRIJAR MAKSIM IV. Melkitski patrijar Maksim IV. pohodio je nedavno svoj rodni grad Aleppo, gdje je bio dočekan s najvećim slavljem. Došao je praćen sa 24 automobila. Prolazio je kroz svečane slavoluke uz oduševljeno pozdravljanje građanstva. U katedralnoj crkvi bio je pozdravljen od građanskih vlasti i od diplomatskog zbora. U ime crkve pozdravio je patrijara domaći melkitski metropolit Msgr Isidosia Fattal. Slijedećih dana pohodio je patrijar uglednije ličnosti i zavode u gradu.

CRKVA MAJKE BOŽJE GORSKE U NOVOJ ZELANDIJI. Na jednom krasnom otoku Nove Zelandije sagrađena je nedavno crkva u čast Majke Božje Gorske. Crkvu je posvetio Msgr Edward M. Joyce iz Christchurcha, u čijoj se biskupiji nalazi taj otok. Gledaoci opisuju novu crkvu kao arhitektonski biser u veličajnom alpinskom predjelu. To će sada biti cilj mnogih turista, koji posjećuju novozelansko otočje, a napose planine South Alps, s brdom zvanim Cok, najvišim brdom Zelandije, na čijem se podnožju nalazi nova crkva.

POKOJNI KARDINAL FAULHABER je još za svoga života napisao poslanicu svojim vjernicima odredivši, da ta poslanica bude objelodanjena tek poslije njegove smrti. Nadbiskupski Ordinarijat u Münchenu je sada objavio ovu poslanicu, u kojoj veliki kardinal pozivlje bavarske katolike, da ostanu vjerni sv. Crkvi i da uvijek poduzimlju sa svoje strane sve moguće za izmirenje sa svojim protivnicima.

U ASIZU je održan od 31. kolovoza do 6. rujna X. Tečaj kršćanskih studija. Raspravljalo se je o temi »Uskrsnu trećeg dana«. U 17 predavanja, koja su održali znameniti talijanski katolički učenjaci i književnici, prikazano je Isusovo uskrsnuće s raznih točki gledišta. Tečaj je otvorio msgr. Giuseppe Palcido Nicolini, biskup asiški, a zaključni je govor održao kardinal msgr. Giuseppe Bruno, prefekt sv. Kongregacije koncila.

U MANAGUI, glavnom gradu Nikarague, na dan sv. Petra je svečano proslavljen Papin Dan. U predvečerje blagdana, je održana svečana Akademija u Pedagoškom Institutu Kršćanske Škole. Na sam blagdan održana je svečana sv. Misa na glavnom gradskom trgu uz prisustvo preko 6.000 đaka katoličkih škola i velikog broja ostalih vjernika. Na kraju sv. Mise je Apostolski Nuncij u ime sv. Oca podijelio prisutnima Apostolski Blagoslov.

PROTESTANTSKA ŠVEDSKA u zadnje vrijeme pokazuje puno interesa za povijesne uspomene iz njene katoličke prošlosti. Prošloga lipnja u štokolmskom muzeju je održana izložba rukopisa i minijatura iz švedskih katoličkih samostana od VI. do XVI. vijeka. Zatim su nedavno prenesene u Upsalu moći sv. Erika, kralja i mučenika, utemeljitelja i patrona švedskog glavnog grada Stokolma. Sv. Erik je iza sv. Brigide najpopularniji svetac u Švedskoj. Donesena je odluka da se pristupi restauraciji samostana sv. Brigide u Valdstenu.

ZA VRIJEME AUSTRIJSKOG KATOLIČKOG DANA održat će se na Heldenplatzu u Beču pred Isusovačkom crkvom prikazanje misterija, koji je za ovu priliku uglazbio Karlo Walter, organista katedrale sv. Stjepana u Beču i profesor muzičke i kazališne akademije. Josef Messner, profesor Mozarteuma u Salzburgu, komponirao je za ovu priliku svečani komad za fanfaru.

KATOLICI I KINO. Na katoličkom sveučilištu u Lyonu održao se dne 19. do 22. srpnja o. g. tečaj, komu je bila tema: »Kršćanski odgojitelj prema kinu.« Tu je izneseno mnogo činjenica o koristi i o šteti, što ga uzroči kino na odgoj mladeži, pa su stvoreni praktički zaključci.

Sv. MISA JE NAŠA ŽRTVA

Što je naš Spasitelj Isus Krist namjeravao, kad je u svojoj Crkvi ustanovio svetu Misu?

Htio nas je učiniti bogatima. »Po njemu ste se obogatili u svemu«, veli Apostol (1. Kor. 1. 5). Htio je naš Spasitelj, da bismo mi svetom Misom mogli otplatiti svaki naš dug, što ga imamo kod Boga. A naš dug kod Boga je četverostruk, kako uči sv. Toma Akvinski. Dužni smo prije svega iskazivati štovanje Božjemu veličanstvu, hvaliti ga i slaviti. Zatim moramo dati zadovoljštinu za naše grijehe. Treće moramo zahvaljivati za primljena dobročinstva i četvrto moramo moliti nove milosti, prositi za nova dobročinstva. A sve je to u najpotpunijoj mjeri moguće žrtvom, najvišim bogoštovnim činom. U žrtvi se nalazi zadovoljenje za sva četiri duga, jer njome se klanjamo Bogu, zadovoljujemo Mu, zahvaljujemo i molimo Ga.

Sveta Misa je žrtva.

Od postanka svijeta, na svim mjestima u svim vremenima, kod svih naroda, u svim religijama postojale su žrtve. Postojale su i postoje, kako uči komparativna znanost religija, kod jednobožaca i mnogobožaca. One su središnji dio religije, kakvagod ona bila. U njima se iskazuje štovanje božanstvu, kakvogod ono bilo.

Pogledajmo sad objavu! Otvorimo Sveto Pismo i listajmo! Čitajmo i čitajmo! Od vremena Kaina i Abela podignuti su toliki žrtvenici i prinesene su Bogu tolike žrtve. Ljudi su osjećali, da su grešni i da treba da prinose Bogu žrtve da Mu na taj način dadu zadovoljštinu, da se pomire s Njim, da nađu kod Njega oproštenje i da ponovno zadobiju milost. Bog je sa svoje strane primao žrtve i nagrađivao ih svojom milošću. Tako je žrtvovao Noa, Abraham, Ilija, Melkizedek, David, Salamon i toliki drugi patrijarsi, proroci i svećenici Staroga Zavjeta. Kasnije bi sagrađen najveličanstveniji hram u Jerusalemu. Time nikako nisu prestale žrtve, nego naprotiv one su se prikazivale na točno određen i potanko propisan način. Božjom odredbom uređena je služba žrtava u hramu. U tu svrhu možemo reći potpuno liturgijski postojali su sveti čini (žrtve), sveta vremena, sveti predmeti, svete osobe.

Što dakle imaju poganske religije, što ima objava Staroga Zavjeta, zar da nema najsavršenija i najuzvišenija religija Gospodina našega Isusa Krista? Zar je naš Gospodin mogao ostaviti kršćanstvo bez žrtve, toga najkarakterističnijega izražaja bogoštovlja?

Dok su se još prinosile žrtve u hramu jeruzalemskom, nadahnuo je Bog proroka Malahiju, da navijesti žrtvu Novoga Zavjeta i da napiše: »Nijeste mi mili i ne ću više žrtve iz vaše ruke. Jer od istoka sunca do zapada njegova veliko će biti ime moje među narodima i posvuda će se žrtvovati imenu mojemu i prinosit će se čist prinos? Mal. 1. 10.

Što drugo znače proročke riječi »posvuda će se žrtvovati čist prinos«, nego svetu Misu? Sv. Misa je ostvarenje Malakijina proroštva. Sveta Misa je naša žrtva.

OPROŠTENJA ZA MLADU MISU

Kad mladi svećenik drži svoju prvu Misu, taj se sveti obred redovito obavlja vrlo svečano, uz veliko učešće vjernika. Sveta Crkva, da uzveliča svečanost i uveća radost mladomisnika, njegovih roditelja i rodbine kao i ostalih vjernika, koji prisustvuju svečanosti, udijelila je svima posebna oproštenja. Da se dobiju ta oproštenja, nije potrebita vanjska svečanost: može biti i tiha Misa; a ipak svaki dobiva odnosna oproštenja.

Prema Zbirci oproštenja, koja je izašla g. 1950., a koju je Sv. Stolica 3. III. 1952. proglasila jedinom službenom zbirkom, mladomisnik, kad drži prvu sv. Misu, ako je ispovjeđen i ako se pomoli na odluku Sv. Oca Pape, dobiva potpuno oproštenje. Jednako potpuno oproštenje dobivaju njegovi roditelji i ostala rodbina do 3. koljena uključivo, ako se ispovjede, pričeste i pomole na odluku Sv. Oca Pape. Svi ostali vjernici, koji pobožno prisustvuju sv. Misi, dobivaju 10 godina oproštenja, a ne traži se za njih Ispovijed i Pričest.

Oni pak, koji na dan ređenja ili prve sv. Mise pobožno poljube ruku mladomisnika, dobivaju 100 dana oproštenja.

»ŽIDNI KALENDAR DANICA« za 1953. već se otprema, kako stižu uplate. Cijena šest Din. Cijenu knjizi »Danici« javit ćemo naknadno.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg Kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara dr. Franjo Grundler, kanonik, Zagreb, Kaptol 26. — Tisak štamparije »Vjesnika«, NFH, Zagreb, Masarykova 28. — Broj čekovnog računa uprave lista: 601-963-812. — Pojedini broj stoji 6.— Din.